

NYELVTÖRTÉNETI ADATOK

Wittnyédy István leveleskönyvéből

Ismét belelapozva Wittnyédy István XVII. századi prókátor leveleskönyvébe (MTA Kt Kézirattára K-83. I. 43—44), ezúttal egy olyan levelet választottam, ami a birtokperек intézésébe enged bepillantást.¹ A címzett Megyeri Zsigmond báró, Wittnyédy „komája”, Megyeri Imre Sopron megyei alispánnak a fia. Levelezésben állt Zrínyivel is, aki egyik levelében „édes apám uram”-nak nevezi (Új Magyar Irodalmi Lexikon. Bp., 1994.1352). Egy Zrínyinek szóló Wittnyédy-levélből tudjuk (K-83. 464.), hogy „egy magyar könyvet irt”, de ez napjainkig, tudomásom szerint, még nem került elő. Nádasdy Ferenc példáját követve rekatolizált. Nádasdyval való jó viszonya miatt kéri Wittnyédy, hogy közvetítsen köztük a vitás pénzügyekben.

Megyeri Zsigmondnak
Sopron, 1652. március 12.

Megyerý Urk~

Nagd~ kőteles szolgália.

Groff Nadasdy Ferencz Urk~ eő Nagaua~ valo dolgomrul, touab gondolkodua~ | miuel az kery Uramal valo praetensiomon kiuólis vagyon tob, őrmőst egyszer | ugy keuannek lenny, eő nagaua, ne uolna semmy oka, az mely csak arnyeka | lehetne, valamy idegensegnek, miuel el tőkellat resolutionom az megh elek, semmit | eő Naga offensioiara ne czelekedgye~, remenle~ eő Naga~ sem ad okot effelere, es enis | bizony el keuanom tauoztatnom, azis az oka az mý keres idegenseghre ualo | uolna, ime rendben veuen, includalua kuldőtte~ Nagnak~, azzal az bizodalomal, | Nagd~ eő Nagaua io icontentatiomra, ha lehet accomodallia, ha ne~, voluisse mihi | sat est. Az 730.² forintrul, az eő Naga~ igiretiuel contentus ne~ vagiok, mert | ennek interesseie tőb ft. 43. ennye penzy ő Nagk~ nem iar az pascuatioert es | lignatioert, negy falubulis, azert egy altallyaba~, hogy pro aedificio megh kőuisse~, | nekem így nem kel, ezarant eő Naga~, ha penzemet megh adgia azt inkab el veszem, | ha nem, legye~ az pascuatiourul es lignatiourul harmad izigh szabadsagom, ugy hogy | ha az eő Naga~ posteritassa el akarna posteritassomat attul tiltany az en penzem | legyen

¹ A MNy. 2002/4. számában megjelent levél 11. sorában a *kegdís Sogor Uram* szövegrész helyesen: *kegd edes Sogor Uram*.

² 720-ról javítva.

megh nekik, miuel az mint iram, csak szinten intéressesem sem leszen megh | az eő naga~ imaginált gratiaiaért, keuesert penigh obligatus lenny nem akarok, | inkab io akaratombul keuannam sine quouis beneficio eő Nagk~ szolgálnom. | Az Stoczingne penzerül valo interesset, megh igerté eő Naga~, kery Ur~ relatio// iat halotta Nagd~ errül, Czirak Ur~is igy fogia recognoscálny, volt csak kérdés | az fonias, köles, es haydena dezmarul, de ezekrül eő Nagk~ kerdest tenny | nem szükség, mert kezében eő Nagk~, az contentatio mediuma, es ő naga~, az | magaebul nekem egy penzt sem ad, az masebul nem difficultalhattia, hanem | ha szant szandeckal keuan eő Naga~ vele~ idegenkedny, kirül ne~ gondolkodom. | Az szegeny Apam Ur~ restantiaiarul adiudicata~ es exmissionalisom vagion, ezt | Executioban vehetne~, de Tudgya eő naga~, egben kialto uetek, merces detenta laborum, ezis eő naga~ nem fogia difficultalny, es miuel szegeny Uramnak marad// tanak ezer forintigh valo adossaghý, az mellýert az Varmegýere mar citatusis vagýok, | orómóst szegeny Ur~ io neuet holta utanis consensualnam, az mellýet tartozomis. Az | szegeny Nadasdy Laszlo obligatoriaiat sem difficultalhattia eő naga~, mert az iosza// gat biria, az leuel igen vilagos szoockal vagýon, ezis el hitte~ törüenyre nem | boczattia, az szerint az tobbitis, ha pedigh külömben nem lehetne, bizonios vagiok | ezarant, eő Naga~ neheztellesbe~ nem venne. Mind ezekbül szarmazando alkal// matlansagoknak el tauoztatasa, Nagdat~ ige~ io mediumnak lehetny el hiue~ | kerem Nagdat~ nagy szeretettel, vigye vegbe~, adgyon eő Naga~, tellies satisfactiot | es kötelezze~ az magamial, ingyen valo szolgalmiara, ha kesz penzül valo | satisfactiot nem adhatna, adgya Zalagban Hidegseget³ az hol 21 fertalios, es | egy sellýer Jobbagyi vadnak eő Nagk~, az falubeliek mezeý dezmaiaual, és | az hegýuamockal, ily Conditionual hogý valamely esztendőben szent Marton napiara | penzemet eő Naga~ illetlen keuansagot nem talal, de ha kesz penzt ad eő naga~ inkab⁴ | [44.] inkáb akarom, mert csak ez ily forma ioszaghadasis, nem lehetne, az kötelesseghnek | valamy abrazaattia nélkül, kerem megis Nagdat vegezze el eő Nagaua. Cziraky | Ur~ it volt, tegnap el menne, hogy haza iuttem nem volt szembe~ velem, igen banom, | ez iouő penteke~ Damonian⁵ edgyüt leszünk, ha lehet kuldgýő ala Nagd~ az ket | processualis leueleket, es Lippay Ur~ opinioiarul irion, hogý az miuta de nouo | cum gratia föl erkezuen, expeditioban menne, es azokat az szép attjafiait | certifiáltatuan de Termino, ütne le szaruakat, es megh ieduen, lehetne az | compositio nagyjob reputatioual. Hazamhoz erkezu~ ertette~, Brassika~ Ur~ | Ruszton leuő szőlőit el akarja adnj, ha ugy uolna, kere~ Nagdat~ mennyen | végre, hogy tartanak, ha illendő arron el adnak, magam megh vennem, ebben | Nagd~ neke~ nagy io akarattýat contestalhattia, az masek dologrulis az mint | szolottamis Nagdal, ha okot adnak magok, kere~ elmeiekrül tudoseczon. | Az ket falu dolgarul my resolutioia lesze~ Nagk~, arrulis el varom | valaszat. Groff Nadasdy Ur~ eő Nagaua valo dolgomat, otfön letembe~ | insinualtam volna, de az inclusak ne~ voltak nala~. Ezek utan Nagd~ | keteles szolgália marad

Soprony 12 marc. 1652.

BÁNKI JUDIT

³ Falu Győr-Moson-Sopron megyében, a mellette levő hegy szőlőjéről volt híres még a XIX. században is. Vö. FÉNYES ELEK, MoGeogrSz. 1: 108.

⁴ *inkab* őrszó a lap alján.

⁵ Damonya nevű falu Győr-Moson-Sopron megyében, a Répce mellett. FÉNYES i. m. 1: 191.